aurel baranga

FABULE

editura eminescu

aurel baranga

FABULE

Coperta de
Petre Hagiu

aurel baranga

FABULE

Pseudoprezentare:
ŞERBAN CIOCULESCU

1977

Editura Eminescu

bucureşti, piaţa scînteii 1

PSEUDOPREZENTARE

Are nevoie Aurel Baranga de o prezentare? Desigur că nu. Strălucit comediograf, de o scînteietoare vervă, este cunoscut pretutindeni în țară, iar piesele lui au trecut de mult hotarul. Derivat din poezie, a fost publicat, în tălmăcirea Maricăi Beligan, de Pierre Seghers, care i-a făcut și o caldă introducere (Les mois de la semaine, 1966). *Nu este locul să ne întoarcem la debuturile lirice ale lui Aurel Baranga, recent reluate în proprie regie* (Alge, 1975, *Editura Litera*), *dar socotim necesar să amintim că anii premergători celui de al doilea război mondial au găsit în sensibilitatea tînărului medicinist același premonitoriu ecou ca acela resimțit de poeții expresioniști în preajma celui dintîi.*

Oare fabula este poezie? Și în cazul afirmativ, al indiscutabilului talent, cărui gen îi aparține? Autorul ne încredințează: „prin structură și expresie", fabula aparține „genului dramatic". Dacă din țesătura ei nu poate lipsi dialogul, desigur că

fabula, de cît de mică dimensiune, nu-i altceva decît o scenetă, o comedie umană, travestită în vorbirea dintre animale, care ne seamănă uimitor, în caracterul și năravurile lor, surprinse de creator.

Astfel, în Fabulă muzicală, *broasca apare*

ca o babă [...]
Iazma iazului,
Arhi-baba jazului.

Tripla caracterizare este, firește, o lucrare a inteligenței, al cărei spirit analogic este, în poezie, creatoare de comparații și de metafore.

În aceeași fabulă, pasărea cîntătoare este văzută sub unghiul frumosului etnografic:

Înflorată
Cum e fota ...

Este fabula cu care se deschide culegerea, trădînd o calitate primejdioasă: virtuozitatea. E într-adevăr periculoasă ca un bumerang, care ar lovi, întorcîndu-se, în propriul ei stăpîn, pentru că îndeamnă la jocuri de cuvinte cu totul gratuite. În acest sens, broasca își manifestă antipatia față de cîntecul pasării, cu o serie de asemenea plăceri ludice:

S-o ascult mă prinde *si-la,*
S-o aud
M-apucă *mi-la.*
Să v-arăt eu o cîntare
Și arpegii *si-mi-la-re!*

După cum se vede, broasca are noțiuni muzicale elementare și nu-i lipsită de spirit (i-l împrumută multimilionarul autor, din nesecatul său tezaur al fanteziei).

Chestiunea genului, în fond, nu importă. Ca să facem și noi un joc de cuvinte, importă nu genul, ci geniul, iar dacă această vocabulă pare hiperbolică, talentul. În glumă, autorul român se consideră confrate, sau mai exact, îi acceptă în calitate de confrați, pe cei mai mari: Esop, La Fontaine, Krîlov. Pentru că a luat-o înaintea criticii, n-aș vrea să-l repet, dar aș sugera verificarea acestei supreme judecăți de valoare, de bună seamă implicată în noțiunea unei așa stricte confraternități, prin traducerea fabulelor lui Aurel Baranga în mai multe limbi, ceea ce, poate, ar provoca, pînă la urmă, ivirea unui nou Boutière cel ce îl situase pe Creangă, în teza sa de la Sorbona, alături de cei mai mari povestitori din literatura mondială: Perrault, frații Grimm, Andersen.

Unde începe a se afirma originalitatea categorică a lui Aurel Baranga? Cred că în varietatea extraordinară cu care se descurcă în finalul fabulei, adică în „morala" ei. Această varietate este rodul virtuozității, manifestată dealtfel și în manevrarea versului liber, care joacă, dansează, piruetează cu măestrie.

„Morala", care nu lipsește mai niciodată în fabulele lui Aurel Baranga, apare însă în cele mai neașteptate aspecte formale și formulări. Înseși dimensiunile moralei variază de la cîteva cuvinte, la o întreagă strofă, ca în Fabulă istorică, *unde broasca țestoasă, contemporană cu Regele-Soare, se ceartă cu broasca rîioasă, care-i mîndră că a cîntat-o*

La Fontaine. Prilej pentru Aurel Baranga să-și manifeste mîndria de breaslă:

Morala
face
Că, de-atunci încoace,
Țestoasa tace,
Și se-nțelege,
Fiindcă vă întreb
Și eu,
Discret:
Ce reprezintă un rege
Pe lîngă un Poet?

Evident că prea puțin, dacă unul e transliterat cu inițiala minusculă, iar cellalt cu majusculă. Primejdia este alta: aceea a judecății cititorului, care între o broască rîioasă, respingătoare la vedere și broasca țestoasă, să o prefere pe aceasta din urmă și ca atare, să-și arate rezerva față de concluzia poetului.

Chiar așa fiind, un autor este satisfăcut cînd e citit, și fericit cînd stîrnește dialogul, prin contradicție. Puțini sînt poeții al căror volum îmbie la lectură de la un capăt la altul. De obicei, cititorul nu rezistă, luptînd cu oboseala și capitulînd cu somnul, dacă n-a aruncat, la potrivită vreme, cartea.

Fabulele lui Aurel Baranga sînt dintre acelea care incită la dialog și nu se lasă din mînă pînă la sfîrșit. Ele umilesc toate năravurile noastre și mai ales trufia de care suferă cei mai mulți dintre semenii noștri, fie, mai ales, intelectuali de tot felul, literați sau artiști. Fabulistul modern ne

recheamă la realitate, printr-un simț acut al relativității și apoi, prin acela al finalului ce ne așteaptă pe toți, pe întreaga scară a regnului zoologic. Debemur morti, *spune dictonul latinesc. Da, sîntem datornici morții și înaintea ei să nu ne fălim, să nu repetăm pățania broaștei care a vrut să se umfle la dimensiunile bovinelor. În paranteză fie zis, Aurel Baranga închipuiește și contrariul, în varianta sa: vaca face cură de slăbire, ca să se facă de mărimea broaștei. Mare-i grădina Ta, Doamne, spunea Vladimir Streinu, și neplivită foarte! Aurel Baranga este fabulistul-grădinar, cu secatorul la mînă, care introduce ordine în acest haos al alcătuirii omenești.*

ȘERBAN CIOCULESCU

ARGUMENT

— „De ce îi faceți concurență lui Esop?
Pînă acum, ați scris doar comedie..."
— „Fiindcă-n fiecare fabulă e un strop
De tragedie."

FABULĂ MUZICALĂ

Înflorată,
Cum e fota,
Beată-i pasărea de cîntec...
— „Au, de unde scoate nota:
Din gîtlej?
Din cioc?
Din pîntce?“
Se întreabă,
Ca o babă,
Broasca,
Iazma iazului,
Arhi-baba jazului.

— „Or ca vals,
Or ca cadril,
N-are cîntăreața stil,
Or că-i lied,
Or că e tril,
N-are pasărea profil,

S-o ascult mă prinde *si-la,*
S-o aud,
M-apucă *mi-la,*
Să v-arăt eu o cîntare
Și arpegii *si-mi-la-re!"* —
Zise broasca, jos, în baltă,
Pe cînd pasărea-n azur,
Scoase nota cea mai 'naltă,
Încîntînd văzduhul pur.

Înflorată,
Cum e fota,
Nu știu cum îi vine nota:
Din gîtlej?
Din cioc?
Din pîntec?
Mă abțin să cercetez,
Mulțumit ca să notez
Că

MORALA

...e cu cîntec.

FABULA MORALEI

Într-o noapte,
De vis,
Diafană,
Pe un lac,
Sub tremur de lună,
Pluteau împreună
O rață
Și o lebădă wagneriană.

— „Uită-te la ea, ce îngîmfată",
Șopti rața înciudată.
„Dacă stai și te socoți bine,
Ce diferență între ea și mine?
Aceleași pene
Și același cioc,
Ce mai calea-valea,
A avut noroc,
Arză-o-ar focu' s-o arză,
Vedea-o-aș pe varză!"

E şi în istoria asta
O socoteală,
Deşi cam strîmbă
Şi
Cam

i- MORALĂ:

Dacă nu poţi să urci,
Măcar să bîrfeşti şi să spurci.

VARIANTĂ LA „GREIERELE ȘI FURNICA"

Vara fiind secetă,
Vînt și insolație,
A rămas furnica
Fără alimentație.

Și-a pornit la greier
Să se împrumute.
Știu ce așteptați:
S-o gonească: „Du-te"!

Aș! Nici pomeneală,
S-a dus la cămară
Și-a împărțit cu dînsa
Munca lui de-o vară.

Fiindcă, dacă, poate,
Nu-i destul de harnic,

Nu uitați un lucru:
Greierele-i darnic.

Iar

MORALA artei

Nu e decît una:
Să disprețuiască
Ura
Și ranchiuna.

FABULA INGRATITUDINII

Cucul leneş
Şi hain,
Pune ou-n cuib strein
Şi se vaită în aprilie
C-a rămas fără familie,
Şi se plînge,
Ca netotul,
Că la părăsit nepotul,
Ţipă,
Urlă: *„cu-cu, cu-cu"*
Şi e *„fără"*,
Ca năucu',
Singur-cuc,
Pustiu,
Stingher.
Ce

MORALĂ

să-i mai cer?

FABULA MEDITAȚIEI

— „Ce lucru mare e prudența,
Ce importanță are experiența“ ...
Filozofa un șoarece,
Și-l înțeleg,
Deoarece,
Întreaga lui

MORALĂ

asupra fricii
O făcea din burta pisicii.

FABULA MODESTIEI

— „Dragul meu,
Îngăduie-mi
Să-ți dau o povață:
Știi care e filozofia
În viață?
Să-ți măsori,
Cuminte,
Întinderea pasului,
Să-ți cunoști,
Cu alte cuvinte,
Lungul nasului."

Ați fi bănuit
Cine a rostit
Acest axiom savant?

Un elefant.

Iar istoria mi se pare
atît de fenomenală,
că renunț la

MORALĂ.

FABULA ESTETICII

Luntre a deșertului
Fără verdeață,
O cămilă
Cu două cocoașe,
Trecînd prin nu știu ce orașe,
Zări,
Pentru prima dată
În viață,
Un cal.
Și exclamă: „Bietul animal,
Cine știe ce greutate mare
I-a căzut pe spinare
De l-a turtit
În asemenea hal".

Am relatat faptul brut,
Fiindcă am vrut

Să demonstrez că,
În materie de

MORALĂ

Şi de Estetică,
Poziţia uni-personală
Poate fi eretică.

FABULA PUNCTULUI DE VEDERE

„— Ce diferență este
Între viespe și albină?"
A întrebat,
Odată,
Ursul,
Spre lămurirea lui
Deplină.
— „Colosală",
Strigă o sulfină
Cu putere:
— „Una dă fiere
Și cealaltă miere".
„— Ba, v-o spun, din inimă,
Că distanța-i minimă:
Numai de o literă",
Șușoti o viperă.

Controversa
E atît de fundamentală,

Că face inutilă
Orişice

MORALĂ.

Doar un sfat:
Cînd ceri o părere,
Să știi că există:
„Punctul de vedere“.

FABULE BIBLICE

I

Zise Dumnezeu către om:
„— Te-am înălțat
Ca pe un pom,
Ochii — sulfine,
Brațe, vînjoase,
Ca două tulpine,
Ți-am pus în barbă
Cea mai mătăsoasă iarbă,
Femeii tale
I-am dat pleoape:
Două petale.
Ce mai puteam face
Pentru mulțumirea dumitale?"
„— Să mă fi lăsat,
Doamne,
Printre vegetale,
Aș fi fost scutit de atîtea

MORALE."

II

Zise Dumnezeu
Către greier:
„— N-ai pic de creier.
Ești eroarea mea nătîngă,
Nu faci nimic pe pămînt..."
„— Cum nimica,
Doamne?
Cînt".

Și Dumnezeu
Începu să plîngă.

III

Cînd Eva i-a întins mărul,
Lui Adam,
Dumnezeu pîndea,
Curios,
La geam,
Şi era pentru prima oare
Că se punea la cale o provocare
În Paradis,
Printre heruvimi
Şi harpe.

Atunci,
De ce mai dăm vina
Pe şarpe?

IV

După ce Dumnezeu le făcu pe toate,
Voi să se odihnească,
Dar văzu că nu poate.
Uitase ceva.
Dar ce, anume?
Ce-i lipsea omului pe lume,
Ca să-I nemurească gloria?
Şi-i dădu Domnul, omului, memoria
Cea mai cumplită osîndă,
Veşnică pîndă.

Şi era ziua a şaptea,
Şi era noaptea,
Se sfîrşea Geneza,
Începea preistoria:
De piatră,
De bronz,
Şi de fier,
Pe ape,

Pe pămînt
Şi în cer,
Departe,
Spre zările albastre,
Şi pînă în zilele noastre.

Numai Dumnezeu s-a culcat,
Cuminte,
Fără să cuvinte,
Fiindcă asta a fost,
Întotdeauna,

MORALA Sa:

Să ţină minte ce poate
Şi să uite, ce vrea.

V

Cînd Dumnezeu, nepriceput,
Se hotărî să modeleze o vacă,
Luă o bucată de lut
Și începu să facă
Ceva cu coarne
Și coadă,
Fără să prevadă
Ce minune,
Cu ugere,
Începea să fulgere
Între noapte
Și lapte.

Încît mă cuget
Că primul muget
A fost un sonet,
Iar Dumnezeu cel dintîi poet.

VI

Și făcu Dumnezeu
Atîtea lucruri sfinte:
Flori,
Plante,
Mielul cuminte,
Că mă întreb
Și eu,
Ca robul:
Ce-a fost în capul Lui
Cînd a făcut microbul?

VII

Cînd Dumnezeu s-a supărat
Pe șarpe,
Pentru prima oară,
Fiindcă a reușit pe Eva
Să o ispitească,
L-a blestemat
Să n-aibă aripi
Nici picioare,
În veci de veci,
Să se tîrască.

Ci, numai Lucifer,
Ce sta deoparte, și zîmbea,
A spus:
„— Aiurea! Și-nainte,
Tot așa umbla“.

Iară

MORALA,

Ce, spre tine urcă,
Îți demonstrează,
Fiul meu,
Că, la mînie,
Însuși Dumnezeu
O-ncurcă !

VIII

Dintr-o panglică de cer
Și trei boabe de piper,
Două — ochii,
Una — botul,
A făcut Domnul,
Discret,
Un baset.

Stai încet,
Că nu e totul.

Trupul lung, de gumilastic,
Nici echilibrat, nici plastic,
Doi cercei,
Lipiți,
Perechi,
Sînt paftale?
Sînt urechi?

Labele de dinainte
I le-a pus cruciș,
Cuminte,
O codîrlă,
Șapte negi,
Ce mai poți să înțelegi?

După ce l-a isprăvit,
Ca să vadă ce-a ieșit,
L-a privit Domnul, uimit:
„— E cățel?
E om mai mic?
Nu mai știu nici eu nimic!"

Dacă Domnul Creator,
Cel mai mare Croitor
De copaci și viețuitoare,
A greșit, atît de tare,
Ce să mai pricep eu, oare,
Un pigmeu,
Un muritor?

Doar atît aș vrea să spun:
Cum că lucrul cel mai bun
Și că opera cea mare
Iese dintr-o întîmplare,
Uneori dintr-o greșeală,
Asta-i singura

MORALĂ.

FABULĂ ACUSTICĂ

Spuse goarna mare
Către violină:
„— Te deplîng, surată
Te deplîng, vecină,
Cele patru coarde,
Cu al lor căluș,
Sînt condiționate,
Toate,
De arcuș.
Ai o voce mică,
Abia presimțită,
Pe cînd, eu, ajunge
Ca să fiu stîrnită,
Și se aude, tare,
În întreaga sală !"

Zise violina:
„— Nu-i un lucru nou.

Tinicheaua sună
Şi-are şi ecou".

Fenomen acustic?
Lecţie de

MORALĂ?

Cred că, amîndouă,
În măsură, egală.

FABULA ORGOLIULUI

Un fabulist trist
Se adresă,
Într-o zi,
Propriilor sale animale:
„— Sînteți niște ființe
Profund imorale,
Lei, tigri,
Oi, sau zebre,
V-am scos din tenebre,
V-am făcut celebre,
Și voi,
Nici un mersi!"

La care iepurașul,
Lașul,
Îl interpelă răspicat:
„— Dacă ești atît de mare,
De tare,
Ai fi în stare

Să ne reduci,
Din nou,
La anonimat?“

MORALA?

Acel ce a spus,
Întîia oare,
Cuvîntul „Soare“,
Nu înseamnă,
Ipso-facto,
Că l-a și inventat.

FABULA MEMORIEI

Pe ogor,
Un tractor
S-a adresat
Unui cal pensionat:
„— Mi-e milă de tine, dragă,
Ești o mîrțoagă!
Eu, numai în motor,
Am cincisprezece zmei,
Semeni de ai tăi".
(Dacă preciziunea o cere:
Se referea la cai-putere.)
„— Nu vreau să fiu ironic,
Dar ești depășit
Și anacronic,
O boarfă,
O buleandră,
O ruină..."

Şi ar fi continuat,
La infinit,
Dar a amuţit,
Trăznit,
(Pană de motor sau de benzină.)

Calul n-a ripostat,
Ci s-a înhămat
Şi l-a remorcat
Pînă în sat,
Unde a nechezat

MORALA:

„— Oricît ai fi de voinic,
Nu-l dispreţui pe bunic!"

FABULĂ CINEGETICĂ

Văzînd cum țeava unei flinte
Se-ndreaptă împotriva sa,
Un iepure strigă așa:
„— Să iei aminte
Că nu mă tem,
Dă-i înainte!
Întîmple-se ce-i scris,
Ce-o fi,
Să fie!"

Și se întinse-n farfurie,
Pe masa
Din sufragerie,
În timp ce flinta
Spînzura în panoplie.

MORALA?

Nu știu de-o suporți,
Dar unii
Sînt viteji,
Doar morți.

FABULA DEMNITĂȚII

Un bou, exasperat
Să tot fie evocat
Ca invectivă
Și insultă,
— Într-o formă trivială
Sau cultă —,
Ieși din coșar,
Și scoase un muget.
Apoi,
Împăcat
În propriul său cuget,
Încredințat c-a făcut
Tot ce trebuia să facă,
Se întoarse în staul,
La iesle,
Și la vacă.

Microfabula,
Infinitezimală,
Poartă în sine o micro-

MORALĂ

Pe care o însemn,
Aicea,
Solemn:
Cînd știi că ești bou,
Nu-ncerca să fii demn.

FABULĂ DIDACTICĂ

Lupul,
Dascăl de MORALĂ,
Zise mielului,
La școală:
„— Ai o lipsă: ești timid,
Nu-ndeajuns de intrepid,
N-ai destulă îndrăzneală
Și curaj
În fața sorții ..."

Îi răspunse mielul:
„— Colții,
Ți se văd
Și am memorie ..."

Și trecură la
ISTORIE
La istorie și

MORALĂ

Ca la școală.

Și trecură la
ISTORIE
La istorie și

MORALĂ

Ca la școală.

FABULĂ FILOZOFICĂ

Zise un cățel
Către o pisică
Urcată în vîrful copacului:
„— Ce cauți acolo?"
„— Uite-așa,
D-a dracului!"
„— Nu-nțeleg nimic. Explică!"
„— Am ajuns pe post de om!"
„— Adică?"
„— Sînt în pom!"

Iar

MORALA

Nu există,
Fabula fiind
Existențialis

FABULĂ ZOOLOGICĂ

„Nici o fabulă nu e originală în afară de aceasta“
Alphonse Allais

Spuse maimuța
Către papagal:
„— Privește-mă bine,
Sînt cu omul egal,
Stau în două picioare,
Trag din țigare,
Mă privesc în oglindă...“

Zise papagalul:
„— O să te surprindă
Dar eu vorbesc.
Eu am glas“.

Răspunse maimuța:
„— Păi, eu ce fac de-un ceas?“

De unde derivă, că, în esență,
Între maimuță
Și papagal,
Nu e nici o diferență,
Sau nici una
Esențială,
Privitoare la

MORALĂ.

FABULA DISPUTEI

Zise vîntul către mare:
„— Ești sărată,
Mi se pare“.

Spuse marea către vînt:
„— Nestatornic,
N-ai cuvînt“.

Zise vîntul: „— Ai rechini“.
Spuse marea:
„— Și-alte vini?“

„Zise“, „spuse“, „vîntul“, „marea“...
Te apucă disperarea
Cu disputa lor,

Sterilă,
Puerilă,
Inutilă ...

Vi se pare că

MORALA

Este cam anemică?
Vă răspund că e cum este
În orice polemică.

FABULA ELOCVENȚEI

Zise vulpoiul în adunare:
„— Vreau să pun o întrebare:
Cît timp o să mai fiu defăimat,
Acuzat
De lăcomie,
Perfidie,
Și de crudă felonie,
Cînd este știut,
Cunoscut,
Și demonstrat,
Că m-am reabilitat?

Nu mai umblu la cotețe,
Nu mai sar peste ostrețe,
Nu dau iama
Prin vecini,
Am renunțat la găini,
Am făcut chiar un plan:
Să devin vegetarian ..."

Şi vorbea
Cu atîta inocenţă
Şi elocvenţă,
C-ar fi cîştigat sala
Dacă nu se răzbuna

MORALA:

Vrînd să explice
Prea multe
Şi tot,
S-a văzut că are fulgi
Pe bot.

FABULA PROPORȚIILOR

Un cățel de buzunar
Întîlni un Saint-Bernard
Și-l apostrofă potaia,
Gudurîndu-se, poltron:
„— Ai crescut cît Himalaia,
Cum să te mai ia mamaia
În manșon?"

Credeți c-a răspuns dulăul
C-o

MORALĂ,

Chelfăneală,
Cum ar fi făcut, de pildă,
Orișicare fabulist?
Nici prin gînd,

Nici pomeneală!
Om serios, fugea să scape,
De la moarte,
Un alpinist.

MICROFA

Zise stiloul către pană:
„— Ești o fosilă
Antediluviană".
„— Se poate,
Dar cu asemenea condei
Au scris Dante
Și Corneille".

Iar adevărul e atît de viu,
Că subscriu.

FABULĂ FĂRĂ MORALĂ

O istorie cu un cărăbuş
Negru,
De tuş,
Bătrîn ca un drac,
Îmbrăcat în frac,
Şi-o gîză de-o oră,
Deci, minoră,
Translucidă
Şi silfidă:
O efemeridă.

Întîlnind-o pe-o salată,
Cu pupila dilatată,
Zise cărăbuşul: „Fată!..."
Şi-a răspuns gîza,
Speriată:
„Tată!..."

Ce-a urmat nu mai reclamă,
Jur, nici o vocabulă,
Fiindcă nu-i nici o

MORALĂ

În această fabulă!

FABULĂ PISCICOLĂ

O plătică,
În baltă,
Văzînd cum saltă
Un crăpcean, înspre azur,
Îl privea cu gelozie,
Fără să știe,
Că peștele,
În zbor de rachetă,
Era tras,
La mal,
De-o mulinetă
Și pus la tigaie,
Firește,
Cît ai zice „pește".

Iar

MORALA

dovedește
Pentru prima oară:
Nu tot ce se mănîncă, zboară.

FABULĂ CONTEMPORANĂ

Așezată pe un motor
De tractor
Cu șenile,
Bîzîia musca de zor,
La sfîrșitul unei zile:

„— Am muncit și-nsămînțat,
Cinci tarlale și-un ogor,
Nu m-am odihnit,
O clipă,
Din musteți și din aripă,
Sînt eu «musca la arat»?"

Zise albina:
„— Adevărat
Recunosc: a evoluat
Iar

MORALA

Ei,
Eternă,
A crescut,
Într-o privință,
Fiindcă,
Azi,
Musca modernă
Bîzîie și în ședință".

MORALA PURICELUI

„— Priviți-mă",
Striga un purice
Sărind,
Prin perne,
Cu dezinvoltură,
„De mă compari cu omul,
Cu uriașa lui statură,
Și de proporții seama dacă ții,
E-obligatoriu să convii
Că realizez o performanță
De cea mai mare importanță
Ce mă consacră ca atlet..."

Și nu știa,
Sau omitea,
Discret,
Că anonim,
Bicisnic,
Oarecare,

Ori care
Puric
Tot, strivit în unghie, moare,
Şi că

MORALA ta

Este defectă,
De cauţi modestie
La insectă.

MORALA LUI URECHILĂ

Trebuind să treacă puntea
Care traversa lacu',
Un măgar se făcu
Frate cu dracu'.

Dar cînd se văzu
Pe partea ailaltă
De lac,
Observă că arată
Și el ca un drac.

— „Auăleu!" țipa Urechilă
„Ce să mă fac?"

— „Nimic“ îi răspunse.

MORALA

„E totu-n zadar:
Asta se-ntîmplă
Fiindcă-ai fost măgar.“

FABULĂ SPORTIVĂ

„— Uită-te la el, săracul,
Cum înoată racul
Înapoi",
Observa,
Plin de tristețe,
Un broscoi.

„— Mă gîndesc că nu se poate,
Și c-ar fi,
Foarte cuminte,
Să-l învăț
Ca să înoate
Înainte".

Și de-atuncea,
Aplicat,
L-a condus la brass
Și crawl,

Pînă cînd,
Debusolat,
Bietul rac s-a înecat
În nămol.

Iar broscoiul, profesorul
De natație
Și direcție,
Mai făcu doar o reflecție:
„— Este foarte adevărat
Cum că racu-a decedat,
Dar,
În schimb,
A învățat
La perfecție“.

Iar

MORALA

se cunoaște:
Iată ce destin te paște,
Cînd iei lecții de la broaște.

FABULĂ ISTORICĂ

O broască țestoasă,
În vîrstă de trei sute de ani,
Plimbîndu-se,
Printre platani,
Zise către una rîioasă:
„— E bine să știi
Că eu m-am născut aci,
La Tuileries,
Admirată
Și lăudată
De însuși Regele-Soare.

La care
Rîioasa i-a replicat
În același gen:
„— Bătrînă nebună,
Te-ai sclerozat?
Ai uitat

Că pe mine m-a cîntat
La Fontaine?“

Iar

MORALA

face
Că, de-atunci încoace,
Țestoasa tace,
Și se înțelege,
Fiindcă vă întreb
Și eu,
Discret:
Ce reprezintă un rege
Pe lîngă un Poet?

FABULĂ FRIVOLĂ

O iapă,
Vrînd să facă
Soțului ei un hatîr,
Născu, dar făcu
Un catîr.

Bărbatul,
Contemplînd progenitura,
Îl apucă disperarea
Și ura:
„— M-ai înșelat", țipa încornoratul,
Cît îl ținea gura.

„— Ba eu am fost cea înșelată"
Plîngea iapa, neconsolată...
„Susținea că e armăsar,
Și abia acum îmi dau seama
C-a fost un măgar".

Iar

MORALA

stă şi ea să irupă:
Adevărul iese la lumină,
Dar după ...

FABULĂ BUCOLICĂ

Un fir de iarbă ce creştea
Zicea în sinea sa
Aşa:
— „Am viaţa înaintea mea!"

Un miel ce-alăturea păştea,
Sălta,
Zburda
Şi gîngurea:
— „Ce dulce e păşunea mea!"

Şi firul ierbii devora.

MORALA?

La iarbă verde-i foarte bine.
Depinde însă pentru cine.

FABULĂ SIMPLĂ

Un cui
Strîmb,
Ruginit,
Şui,
Văzu un şurub
Şi scoase o exclamaţie
Indignată:
„— Eşti imaginea mea
Sofisticată !"

La care şurubelniţa
— Şi aici e găselniţa —
Zise: „— Vai de capul lui,
Aş avea ce să-i răspund,
Dar n-am cui".

Staţi !
Nu vă precipitaţi

Să descoperiți un cusur,
Un calambur,
Și-n vorba cuiului
Doar o greșeală,
Meditați!
La mijloc e o întreagă

MORALĂ.

ALTĂ FABULĂ CONTEMPORANĂ

Între o albină
Ce da miere,
În cantități industriale,
Și un trîntor,
Din sfera dumisale,
Izbucni un conflict
Strict.

— „Trîntor blestemat!
Cine te-a inventat
Pe fața acestei lumi?
Nu știi decît să bîzîi
Și să consumi".

Zise trîntorul: „— Albină neajutorata,
Fără mine,
Munca ta minunată
N-ar fi comentată,

Organizată,
Îndrumată
Și planificată".

Exasperată,
Albina îl înjură de ceară
Și apoi îl goni
Fără a rosti

Nici o MORALĂ
Suplimentară.

FABULA TRUFIEI

Striga licuriciul:
„— Luminez ca o stea,
Cine-ar putea
Să mă întreacă
În splendoare?“

Striga licuriciul...

Şi aici este viciul:
Trufaşa lui întrebare,
Fiindcă ştiţi cui o punea?
Unui muc de ţigare.

FABULA PARVENIRII

Un cocoș nătăfleț
Plictisit de coteț,
Se strecură,
Furiș,
Pe acoperiș,
Și deveni cocoș de tablă.

Ajunse,
Cu alte cuvinte,
O rablă,
Ruginită,
Bătută de vînt,
Fără cucurigu,
Fără cuvînt,
Un șuierat
Metalic,
Lugubru.

Şi totuşi

MORALA

sună salubru:
„— Atenţiune!
Pe scara de din dos,
Urcaţi în jos!“

FABULA HÎRCIOGULUI

Un hîrciog
Strînse atîtea avuții
În bîrlog,
Că nu mai reuși
Să iasă la lumină.

O cîrtiță vecină
Puse mîna pe lopată,
Ca să-l scoată
Din vizuină.

„— Să nu-mi strici confortul"
Zbiera hîrciogul, turbat.
„— O să dai ortul popii,
Mori asfixiat!"
„— Se poate,
Nu neg,
Dar bogat!"

Şi a decedat,
Înainte de scăpătat,
Ca să întărească

MORALA

care
glăsuieşte:
Moare fiecare,
După cum trăieşte.

FABULA FLUTURELUI NĂTÎNG

Se plîngea un fluture:
„— Clipă de clipă,
Port pe aripă
Saci de polen,
O povară,
Ce m-apasă,
Mă omoară ..."

Și începu să se scuture.
Urmare:
Încetă să mai zboare,
Căzut la pămînt,
Inert.

Încă un cuvînt, dar cert:
Cîți nu fac greșala,

Cu același antren,
Crezînd că

MORALA

e un gen de polen?

FABULA DISPERĂRII

Plînge salcia plîngătoare:
„— Noaptea, lună,
Ziua, soare,
Vara, cald,
Toamna, răcoare,
Asta-i climă
Şi climat
De creat?"

Originală
Această condiţie:
Să faci din disperare o

MORALĂ

şi o poziţie.

FABULA CRITICII

„— Urît și slut
Mi-a fost omul limbut",
Afirma, cu voce tare,
O ciocănitoare.

„— Iar eu vă declar
Că sînt exasperat
De omul încăpățînat".
Răgea un măgar.

„— Ce să mai spun de laș?"
Făcu un iepuraș ...

Şi, uite aşa,
Din paleolitică,
Facem

MORALĂ

şi

CRITICĂ.

FABULĂ GASTRONOMICĂ

O roză de seră,
Prosperă,
Doar petale
Şi parfum,
Zărind o conopidă,
O apostrofă perfidă:
„— Insipidă!
Care dintre domnişoare
Te-ar purta la cheutoare?"

Conopida
Îşi văzu de drum,
Înainte,
Fără să se amestece în vorbă,
Fiindcă se gîndea,
Cuminte,
Că, din trandafiri,

Nu poţi face ciorbă,
Şi că,
Orişicum,
Nu-i nici o scofală
Să faci proştilor, fuduli,

MORALĂ.

FABULA POLEMICII

Zise acul către ață:
„— Nătăfleață!
Nu aveai pe lume rost,
Acul dacă n-ar fi fost!"

Spuse ața
Către ac:
— „Ești buimac de n-ai pereche
Și-ai ajuns într-o ureche.
Ce-ai fi devenit,
În viață,
Fără ață?"

Și ar fi continuat,
Întocmai,
Dialogul început,

Însă hohotea alături
O mașină de cusut.

Iar

MORALA

Se exprimă într-un singur mod:
Acul n-avea vîrf.
Ața n-avea nod.

FABULĂ LITERALĂ

Zise *A*-ul către *B*:
„– Ai ajuns borțoasă, bre*!*“

Spuse *D*, ce sta să nască,
Unui *C*: „– Ești gură cască!“

Zise *I* lui *Î*, deodat':
„– M-ai plagiat!“

Și, uite așa, s-au tot certat
R și *N* și *U* și *Zet*,
Parc-ar fi intrat dihonia
În întregul alfabet.

Doar un semn de exclamare,
Care sta deoparte,
Zise: „— Doamne, ce

MORALĂ:

Cine scrie-o carte!...“

FABULA DESTINULUI

Un brad,
Ca o sabie,
Își legăna cetina
În văzduhul larg,
Visîndu-se un catarg
Pe o mare corabie ...

Pădurarul,
Care îl reteza,
Zicea însă în sinea sa:
„— Numai eu știu
Că-l fac scîndură de sicriu".

Diferența de socoteală,
Dintre om și copacul trăznit,
Mă îndeamnă să emit
Următoarea

MORALĂ:

Ființă,
Sau lemn de pădure,
Depindem,
Toți,
De secure.

FABULĂ NEDECISĂ

Zise un bou unui catîr:
„— Aş lua un satîr
Să te tai!
Fiindcă mă întreb,
În zadar,
Eşti cal sau măgar?
Stai!
Ca armăsar n-ai resurse,
Nu poţi alerga la curse,
Iar ca asin
Ai ajuns o matahală ..."

Catîrul scoase un suspin,
Fiindcă există o

MORALĂ,

Aceeaşi la om
Şi la fiinţe ecvestre:
Să nu bagi capul
Sub două căpestre!

FABULA VITEZEI

A ajuns simbol de lene
Bietul melc.
Ce nedreptate!
El ce-şi duce casa-n spate.
Să te văd pe dumneata,
Obligat să porţi în cîrcă
Holul
Şi sufrageria,
Baia
Şi bucătăria,
Cărţile din bibliotecă,
Plăcile din discotecă,
Şi atîtea alte, încă.
Să te văd: ai alerga?

În povestea cu melcul-mîlc
Descifrez un tîlc:
Înainte de a rîde

De meteahna orişicui,
Pune-te în locul lui,

Şi-o MORALĂ, neapărat,

Care va împunge:
Merge încet,
E-adevărat:
Dar,
În schimb,
Ajunge!

FABULĂ MARINĂ

O scoică
Lehuză și doică,
Fiindcă născuse o perlă,
Se fudulea cu glas de mierlă
Către firele de nisip:
„— Mă întreb: în ce chip
Suportați destinul vostru precar,
Cînd există pe lume
Un mărgăritar?"
La care
Un cal de mare
Îi spuse: „Scoică bolnavă
De trufie,
De slavă,
N-ai aflat, oare,
Că perla ta e o tumoare,
Ca atîtea alte, înșelătoare, miraje?"

Și se făcu tăcere pe plaje.

FABULA TĂCERII

Un papagal colorat,
Foarte învățat
Vorbea neîncetat.

„— Mai taci din gură"
Și urmă și o înjurătură
„M-ai căpiat",
Strigă stăpînul lui,
Exasperat.

„— Nu sînt vinovată
Nu mi-ai arătat
Cum să fac
Ca să tac",
Zise pasărea ofensată.
Și ciripi

O MORALĂ

celor pitici
celor adulți:
„Azi e mai ușor să vorbești
Și mai greu să asculți!“

MICROFABULA FRUMUSEȚII

O istorie
În puține vocabule:
Îl întrebă trandafirul
Pe Atoatefăcător:
„— De ce mi-ai pus,
Lîngă petală,
Spinul,
Lîngă nectar, de ce,
Veninul?“

„— Fiindcă adevărata frumusețe,
Năzuită,
E de la început logodită
Cu amarul
Și chinul“.

Iar

MORALA

O înțelege, ușor,
Doar adevăratul creator.

ALTĂ FABULĂ LITERALĂ

Zise *I*-ul către *A*:
„— Ești grosieră, draga mea,
Eu sînt svelt,
Înalt,
Și suplu,
De cerneală nu mă umplu,
Ori de mînă,
Ori de tipar,
Am o linie..."

„— N-ai habar..."
Îi răspunse,
Simplu,
Zet:
„— Spune-mi ce ai deveni,
Dacă numai tu ai fi,
În întregul alfabet"?

Şi a pus punctul pe I.

Iar

MORALA literală
Ţi-o transmit, scumpe colega:
Nimeni nu e ALFA,
Nimeni nu-i OMEGA.

FABULA CARITĂȚII

Un lup
Întîlnind un miel,
Zise: „— Bietul de el
Mi-e milă să-l rup
Cu dinții mei de oțel.
Nu,
N-o să-i fac
Nici o rană:
O să-l înghit,
Întreg,
Cu blană".

Și, deschizînd gura,
Un pic,
Îl înghiți,
Ca pe un arșic.

Singurul,
Care nu s-a declarat
Convins,
A fost mielul învins,
Care
A schițat,
Înainte de a fi devorat,
Un gest,
Inutil,
De protestare.

Iar MORALA, vorace,

A divulgat-o lupul,
Cu glas tare:
„—Degeaba,
Orișice ai face,
Nu poți mulțumi pe fiecare!"

ALTĂ FABULĂ FILOZOFICĂ

„— Cîți ani trăiește un cățel?"
Întreabă lupul mișel.

„— Dar o zebră cît trăiește?
Dar un pește?"

Și-a răspuns leu-nțelept:
„— Să vă spun drept,
Trăiește,
Fiecare,
Cîte zile are,
Numai vrabia,
Mititica,
Atîta cît vrea pisica".

FABULĂ MONDENĂ

O broască
Văzînd o vacă
Şi-a propus s-o întreacă.

În consecinţă,
Cu bună ştiinţă,
S-a umflat
Pînă a crăpat.

Fabula a fost relatată,
Cu un anume scop,
De colegul meu, Esop.

Dar el n-a aflat
Ce-a mai urmat:

O vacă
Zărind o broască rîioasă,
Şi geloasă
De silueta ei graţioasă,
S-a pus pe-o cură de slăbire.
Şi a pierdut din greutate,
Pînă a ajuns la jumătate,
Apoi,
În mod cert,
Pînă la sfert,
Şi a tot slăbit,
În neştire,
Pînă a dispărut cu desăvîrşire,
Plînsă şi-ngropată
De cireada toată.

Iar

MORALA,

Ce vreţi să mai facă:
Uite ce păţeşti dacă eşti o vacă!

FABULA TRISTEȚII

Un cal de statuie,
Urcat pe soclu,
Zise,
Cu un cap de cioclu,
Celui care îl călărea:

„— M-am plictisit,
Măria Ta,
Aș vrea și eu lumea s-o văz,
Mi-e dor de ovăz,
Aș zburda ..."

Îi răspunse cel de deasupra sa:
„— Prostuț bidiviu,
Dacă ai fi viu,
Te-ar pune la ham
Și,

Apoi,
Te-ar face salam".

Și a rămas armăsarul,
Țintuit în aramă,
Înțelegînd o

MORALĂ

Eternă,
Fatală:
Cu OMUL e CALUL de-o seamă.

FABULĂ ŞTIINŢIFICĂ

Un şarpe veninos,
O cobră,
Jură să înceapă
O viaţă decentă şi sobră:
Să nu se mai tîrască,
Umilă,
Ca o reptilă,
Departe de soare.

În consecinţă,
Se decise să zboare.

Ce a urmat,
E uşor de imaginat:
Genocide,
Perfide,
Şi dezastre,
Printre astre!

Stați,
Nu vă alarmați,
Istoria asta
Pusă de mine,
Acum,
În circulație,
Este prima fabulă ...
De anticipație.

FABULĂ SEMANTICĂ

O broască de iaz
Văzînd o broască de ușă,
Un zăvor,
Zise,
Verde de necaz:
„— Lămuriți-mi un mister:
Ce legătură am eu
Cu acest impostor,
Cu obiectul ăsta,
Ruginit,
Și de fier?"

La care,
Broasca de ușă, indignată,
Spuse: „— Nici nu-ți răspund,
Ești încuiată".

Iar MORALA

are o cheie,
Ce le descuie pe toate:
Nenorocirea face că toţi au dreptate.

FABULĂ PLASTICĂ

Cuiul unui tablou,
Dintr-o galerie,
Spuse,
Într-o seară,
Paznicului de muzeu:
„— Ei, te-ai încredințat,
Bădie,
Cît de celebru sînt eu,
Și ce lume, înaintea mea, întîrzie?"

La care, pînza pictată,
Un imens panou,
Tăcu, suspendată:
Rămăsese tablou.

Ați fi dorit alt răspuns,
O replică drastică?

Socot că-i de ajuns
Şi că

MORALA

e plastică !

FABULA FAPTULUI DIVERS

Deci gazela,
Domnişoara,
Se plimba prin junglă,
Seara.
Întîlneşte un leu:
„— Duduie,
Ce pantofi
Şi ce mai cuie,
Sînt dezabuzat şi trist,
Mergem să te fac un twist?"

Îi răspunse,
Prompt,
Gazela,
Împingîndu-l cu umbrela,
Şi roşindu-se sub fard:
„— Vrei să-l chem pe leopard?

Dumneata te porți în junglă,
Parcă-ai fi pe bulevard".

Gălăgie infernală ...
Ce morală ... Ce

MORALĂ !...

FABULA RESPONSABILITĂŢII

E cunoscută
Eterna dispută
Dintre ou şi găină,
Adversitate
Pentru întîietate,
Ţinînd din vechime
Şi pînă în actualitate.

Dar ştiţi cine poartă
Întreaga vină,
Pentru pricină,
Interminabilă,
Penibilă,
Anchetă,
Capriciu de vedetă,
Cochetă?

OMUL:
Fiindcă n-a făcut,
Din primul ou,
OMLETĂ.

FABULA ÎNĂLŢIMILOR

Un plop,
Suplu, ca un periscop,
Scruta înălţimile,
Dominînd vremurile,
Patimile,
Şi mulţimile.

O omidă,
Abia ieşită din crisalidă,
Pe trunchiul lui se căţăra
Şi, aşa,
Încet,
Prudent,
Fără risc,
Ajunse pe creanga din pisc.

Zise plopul:
„— Ţi-ai atins scopul

Ești cu mine deopotrivă".
La care omida i-a spus:
„— Chiar cu un deget mai sus ..."

Plopul tăcu,
Zîmbi,
Şi numai,
Într-un tîrziu,
Foşni,
Spre nemărginirea siderală.

Ce a urmat
Nu găseşti consemnat

În nici o MORALĂ,
Ironică.
De vrei să fii informat,
Caută în ISTORIE
şi în
CRONICĂ.

FABULA NĂRAVULUI

Un mistreț
Altminteri, băiat ager
Și isteț,
Alerga prin pădure
Strivind în copite,
Oropsite,
Vite
Și fiare,
Fel de fel de viețuitoare.

Față de această oroare,
O căprioară, sagace,
Hotărî să convoace
O mare adunare:
„— Să vedem,
Fraților,
Ce putem face".

S-au propus soluții,
S-au adoptat rezoluții,
Votate
În unanimitate,
Dar încălcate,
Toate,
De mistreț,
Pe nerăsuflate.

Fiindcă

MORALA lui,

Orișicum o întorc,
Nu-i decît una:
Mistrețu-i un porc!

FABULA DESTINULUI

Un blid
Vid
Spunea unei farfurii de porțelan
„— Ai să durezi,
Cel mult,
Un an,
Pe cînd eu descind
Din paleolitic ..."

Răspunse farfuria:
„— N-ai spirit critic,
Și uiți un lucru sfînt:
Că sîntem,
Amîndouă,
O apă și-un pămînt".

Iară

MORALA,

Ce întregeşte stanţa,
E adevărul absolut:
Din lut
Vin şi se duc
Şi blidul şi faianţa.

FABULĂ-ŞARADĂ

Încărcat,
Peste măsură,
A căzut măgaru-n stradă.
Căruţaşul face gură,
Urechilă
Stă grămadă.

Căruţaşul îi dă bice,
Să-l ridice,
Urechilă
Plînge,
Rage:
„— Nu mă scol nici să mă roage,
Nu putea şi el să cadă
De purta aşa samar?“

Iar răspunsu-i o şaradă
Şi-o

MORALĂ iscusită:

Între căruţaş şi vită,
Cine este mai măgar?

FABULĂ PACIFICĂ

Un mușuroi de furnici,
Mici,
— Și piticii au pitici —,
Declară război
Unui alt mușuroi.

Înaintări spectaculoase,
Retrageri sîngeroase,
Angajări,
Bombardamente,
Capturări de armamente,
Distrugeri fără precedent ...

Și toate astea,
Fiindcă,
Într-un moment
De neatenție,
Unul dintre mușuroaie,

Cu vădită intenție,
Îi subtiliză celuilalt
Un băț și două gunoaie.

Care ar putea să fie

MORALA

acestei cumplite istorii?
O lămuresc generalii
În amintiri și memorii.

FABULĂ METEOROLOGICĂ

De cum dădu prima ninsoare,
Vijelioasă,
Cățelul meu cu cap de nisetru,
Cu ochi de salpetru
Și coada cam groasă,
Începu să latre la barometru,
Încredințat că,
În acest mod,
O să-l schimbe la „vreme frumoasă",
Sau,
Măcar,
La „variabil".

Indubitabil,
Am evocat respectivul episod,
Fiindcă am intenționat
Să arăt că actele basetului,

Toate,
Sînt ghidate de-o

MORALĂ riguroasă,
Şi de un,
Adînc,
Spirit de autoritate.

FABULA RECLAMEI

Precum se știe
Vulturul pleșuv,
Emblemă a fabricilor de chelie,
Făcea o intensă publicitate
La televiziune,
Fără efect,
Și fără priză,
Firmele reprezentate
Trecînd, toate,
Printr-o profundă criză
Și-o adîncă recesiune,
De care doar el
Nu ținea seamă.

MORALA?

Se exprimă, laconic și direct:
Cînd faci prea multă
Reclamă
Produsul devine suspect!

FABULĂ PSIHANALITICĂ

Se plîngea o căprioară
Unui vînător:
„— Am avut un coșmar
Înfricoșător".
„— Bunăoară,
Ce ți s-a arătat în vis?"
„— C-am ajuns o cîrpă de parbris."(z)

Înduioșat,
Ca o fecioară,
Vînătorul a ascultat-o,
După care a împușcat-o,
Ca să confirme o

MORALĂ pesimistă,

De extracție freudistă:
Visează fiecare
Ce-l amenință mai tare!

ALTĂ FABULĂ MUZICALĂ

Trei furnici,
Ca trei arnici,
Trebăluiau prin ogradă,
Gata să cadă grămadă
De atîta trudă
Crudă.

Şi cum bănuiţi,
Sau ştiţi,
Dintr-o altă istorioară,
Veni să le vadă,
Gătit de paradă,
Un greiere,
La şold c-o ghitară.

„— O, nu vă speriaţi
Nu vă alarmaţi,

N-am venit fiindcă am vrut
Să vă cer împrumut
Un blid de păsat.
Iar voi să mă faceți de ocară ...
M-am deplasat
Fiindcă am ținut să aflați
Că munca voastră,
Devotată și grea
Mi-a inspirat
O splendidă bucată
De muzică
ușoară".

Iar

MORALA sună

Și răsună-n creier:
„Fă-mă, Doamne, greier
Fă o faptă bună!"

FABULĂ EXISTENȚIALISTĂ

Un cocoș înfoiat
Se plimba,
Pintenat,
Exercitînd o teroare cruntă,
Ca Verde-Împărat,
În ograda măruntă.

Doar o bibilică,
Cu voce mică,
Îndrăzni să zică:
— „Se crede de esență divină,
Și uită că e însurat cu o găină.
Că oricît se îndeasă
Și împunge,
Tot în oala cu potroace ajunge".

Fapt ce se adeveri,
Chiar a doua zi.

MORALA?

„Nu uitați, nici o clipă,
ulcica și oala".

FABULA CONCEPȚIEI

Pleoștită ca o varză,
Plînge o barză:
„— Le-am adus la toți copii,
Dolofani, frumoși și vii,
Însă ei, nici un cadou,
Nici măcar un ou!“

I-a răspuns un cocostîrc,
Dintr-un smîrc:
„— Ca să nu rămîi golașe,
Păguboasă și codașe,
Fă-te moașe!“

De-atunci barza,
Răbdătoare,
Face întruna reciclare.

Dar

MORALA
[Lua-o-ar boala.]
E că ochii de-ţi arunci,
Nu mai vezi pe lume prunci,
Căci pe horn ne vin adulţi,
Principiali, serioşi, şi culţi.
[Cei mai mulţi.]

ALTĂ FABULĂ MORALĂ

Mare zarvă și popor,
Au tăiat vițelul gras,
Fiindcă s-a întors acas'
Fiul lor risipitor.

Doar în staul stă o vacă,
Îndoliată
Și posacă:
„— S-a întors al lor,
În fine,
Și-a plecat al meu. E bine?“

[Ce macabră întîmplare
Nici măcar

MORALĂ

n-are.]

ERRATA FABULEI
SAU
FABULA ERRATEI

„Fabula Morală",
Aici publicată,
Cere o erată și un comentar:
E originală,
Dar și prelucrată
După o simplă strofă
De
TRISTAN BERNARD.

Fiindcă e-o

MORALĂ

Chiar și în ERRATĂ:
Ia de'unde poți,
Dar măcar arată!

FABULĂ VÎNĂTOREASCĂ

Un cerb purta
Asemenea enorme coarne
Că nu mai reușea
Să se întoarne
Să vadă
Ce-i în dreapta,
În stînga,
Ori în spate.

„— Poate
Că n-ar strica să te tunzi",
Îi spuse un căprior,
Într-o zi,
„Nu mai poți fugi
Și nici să te ascunzi".

„— Ex Clus!"
Răspunse,

În două cuvinte,
Cerbul fudul.
„Eu privesc înainte
Și mi-e destul".

Dar, în aceeași clipă,
La dreapta o flintă,
La stînga, alt vînător,
Care îl luă la țintă
Extrem de ușor.

Și cerbul căzu în noroi.

MORALA?

Nu minte,
E adevărul pur:
Ca să vezi
Înainte
Privește
În jur,
Sau,
Și mai cuminte:
Te uită
Înapoi.

FABULA NEDUMERIRII

Un fir de păr se întreba
Privindu-se,
Atent,
Ca sub o lupă:
„— Să mor de mai pricep ceva:
De ce sînt bun în cap
Și rău în supă?"

„— Răspunsul întrebării tale",
Îl lămuri bătrînul Aforism,
„E: OMUL POTRIVIT
LA LOCUL DUMISALE"
Căci altfel iese
Un mare cataclism!

FABULĂ PEDAGOGICĂ

„— Ești bădăran
Și huligan!“
Striga un cui unui ciocan:
„— Dai la nimereală,
Dai la cap,
Nu știu cum să scap,
De prezența ta infernală...“

Zise ciocanul: „Cui netot
Și cui nătîng,
Nu pot să te plîng,
De n-aș fi eu să te înfig
În zid,
În scîndură,
În dușumea,
Ai rugini de frig,
Prin șanțuri, haimana,
Te-ai răsuci și te-ai strîmba,

Ca alţi neisprăviţi de teapa ta,
O scoabă ai ajunge pîn' la anul ..."

Cred c-aţi înţeles, căci

MORALA-i gata:

Cuiul este: puiul
Iar ciocanul: TATA!

FABULA PROVERBULUI

Mielul blînd
Suge de la două oi ...

„— Nu știu cînd
S-a întîmplat, dar voi
Demonstra că asemenea fapte
Constituie un adevărat
Rapt de lapte!"
Zise într-o adunare
Un berbec oarecare.

„— Întîi, fiindcă mielul,
În cauză,
Suge fără pauză
Și fără justificare,
Și, doi, pentru că îndepărtează,
De la ugere,
Pe un alt miel,

Care,
Are și el dreptul la ugere.

Și atunci, cum spun,
Propun:
Ca mielul vinovat
Să fie sancționat,
Iar proverbul să sufere
Următoarea modificare:

„Mielul just și principial
Suge, rațional,
De la o singură oaie".

Restul MORALEI
Fiind
Apă de ploaie.

FABULA BUNULUI SIMȚ

O cămașe,
Trei chiloți,
Și-un cearceaf de patru coți,
Puse, afară, la uscat,
Au ținut un sfat,
Degenerat
În polemică și sfadă
De se auzea în stradă,
Cum țipau,
Se ocărau,
Aruncîndu-și în față
Păcate, o mie ...

Fără să vadă,
Fără să știe,
Că, bătute de vînt,
Între cer și pămînt,
Stoarse,
Fierte

Şi frecate,
Spînzurau, toate,
De aceeaşi frînghie.

MORALA?

Cînd eşti prins în trei cîrlige
Nu urca pe catalige!

FABULA SENTIMENTELOR

În pădure,
La un bal,
O vulpe șatenă,
Mondenă,
Apăru gătită
Într-o rochie de seară,
Extraordinară,
La gît cu o femeie, răsucită,
Ca un fular, ca un șal...

Asistența, derutată,
Încremeni, intimidată.

Doar un șacal o întrebă direct:
„— Cum ai decăzut în asemenea hal,
Cum ai fost în stare,
Pentru un capriciu,
De modă trecătoare,

Să comiți un asasinat,
Atît de abject?...
Asta nu mai e modă,
E viciu!"

MORALA

Blîndeței?
A milei?
A urii?
Nu căutați fiara
În desișul pădurii!

FABULĂ COMERCIALĂ

Un frac,
Un clac,
Şi o pereche de pantofi
De lac,
Puse pe manechine,
Se fuduleau prin vitrine,
Fără să-şi dea seama,
Şi aici e drama,
Că purtau pe ele preţul,
Pentru care
Putea să le cumpere fiecare,
Şi să-ţi mai dea şi rest...

MORALA?

Cînd eşti de vînzare,
Fii modest!

FABULĂ CIBERNETICĂ

O clocitoare automată
Spunea orișicui:
„— Admirați-mi statura gigantă,
Construcția savantă,
Temperatura constantă,
Sînt o cloșcă minunată!"

Îi răspunse un pui:
„— Gigantă?
Vizibil.
Savantă?
Posibil.
Dar cloșcă, niciodată!
Fiindcă ești privată
De un detaliu al vieții eterne:
Căldura iubirii materne".

Concluzia etică?
Sau cibern-etică?
Cea mai ilustră mașină
N-are ce are o găină!

FABULA INVIDIEI

„Un bou, ca toţi boii,
Puţin la simţire ..."
Cum spune, prea bine, un vechi fabulist,
Stătea în coşar,
Filozofînd în neştire,
Profund pesimist:
„— Nevastă-mea, vacă,
Fiul meu: viţel.
Ce ştie ea să facă
Şi ce să facă el?
Şi totuşi, văd că vaca
Se bucură de trecere,
Iar băiatul e poftit
La orişice petrecere.
La ce să tragi la jug
Şi să munceşti din nou,
De te tratează lumea
Ca pe un simplu bou?
Priviţi, chiar şi acuma, îi duce
La plimbare ..."

Îl lămuri un taur,
Deștept nevoie mare:
„— Ești bou, fără-îndoială, și n-ai
Nici o

MORALĂ,

Nu înțelegi un lucru,
La mintea tuturor,
Că vaca și vițelul se duc
La abator!“

FABULĂ FUDULĂ

Un pian cu coadă,
Lustruit,
În sala de concert striga:
„— Să nu te prind în casa mea,
Ești rîpciugos,
Disgrațios,
Și într-un hal fără de hal,
Vulgar țambal,
Nesuferit!“

„— De ce-i permiți și nu-i răspunzi
Cum merită,
De ce te ascunzi?
Ți-e frică?
Taci?
Ce, rude n-ai?“
Făcu, scîrbit, bătrînul nai.

„— Am un nepot și nu mi-e frică
Deși bărbat îi sînt bunică
Dar e fudul și prost sărmanul:
Nepotul meu este pianul!“

MORALA?

Tace. Ce să facă,
Dacă-i și ea rudă săracă?

FABULĂ METAFIZICĂ

Zicea degetul mic
Celui mijlociu,
Între ele existînd o dispută veche:
— „Ai putea ajuta omului
Să se scarpine în ureche?"

Se lăuda degetul patru,
Cel ce poartă inelul de alianță,
— „Nici nu stau de vorbă,
N-aveți eleganță!"

Ar fi vrut să-i răspundă,
Răstit,
Degetul arătător,
Dar nu fu urmărit:
Era socotit
Indicator.

Numai degetul gros
Nu părea ros
De orgolii și ambiții.
Stătea deoparte, departe
De discuții și exibiții,
Fiindcă opoziția lui
La celelalte degete,
Îi dădea
Fără să pregete,
Prestanța subtilă,
Ce face distanța
Dintre OM și GORILĂ.

Nu căutați în fabula mea
Nici o
MORALĂ:
Încercați să aflați
Enigma ei rațională.

FABULA TIMPULUI

O pendulă respectabilă,
Şi, deci, iritabilă,
Spuse într-o zi
Unui ceasornic-brăţară:
— „Fiinţă precară,
Ai ajuns atît de pitică
Încît mă întreb
Dacă şi ora pe care o arăţi
Nu e mai mică!"

— „ Ai merita o replică"
Răspunse ceasornicul de mînă,
„Dar cum să insult o bătrînă,
Legată de atîtea greutăţi?
De aceea, chiar dacă o să-ţi par
Posac,
Uite,
Mărturisesc, am un tic: tac!"

În timpul ăsta, orologiul,
Din turn, de la Catedrală,
Bătea sfertul, jumătatea, ora,
Amintind tuturora,
Că ne-am mai apropiat,
Cu o clipă,
De moarte,
Că toate orgoliile
Sînt atît de deșarte,
O simplă vorbă goală,
Că nu mai sînt obligat
Să trag nici o

MORALĂ

FABULA PĂCII

Un porumbel,
Cu o ramură de măslin
În cioc,
Zbura încolo, încoace,
Căutînd un loc
Unde să aducă oamenilor Pace.

Şi negăsind să aterizeze
Sau să debarce,
Obosit,
Prăpădit,
Scăpă ramura din plisc,
Care, căzînd pe nu pisc,
Rodi două trusturi adverse,
Mondiale,
De uleiuri vegetale.

Iar porumbelul necăjit,
Jumulit, ca vai de el,
Nemaiavînd ce face,
Îi poză lui Picasso
Ca model,
Şi ca simbol de Pace.

MORALA?
Să rămînă între noi:
Dacă asta e „*Pace*", ce-i aia „*Război*"?

FABULA UITĂRII

O curcă beată
Se bălăbănea prin ogradă:
— „Cine poate să înțeleagă,
Să știe,
Să creadă?
Am adunat în inimă
Prea multe dureri,
Ce vă zgîiți așa la mine
Suflete de muieri?
Beau și caut alinare
În uitare,
Am suferit prea mult,
Beau ca să uit ..."

Zise un gînsac: — „Dacă-i așa,
Dacă bea ca să uite,
De ce nu uită să bea?"

Iar MORALA poate
De aici să înceapă:
Bea ca să uite de apă!

FABULĂ CLASICĂ

În gazeta piticilor,
Din lumea furnicilor,
Apăru o știre, că o furnică,
Atît de mică,
Încît nu putea fi zărită
Decît la microscop,
Plecată de acasă, grăbită,
Fără nici un scop,
S-a rătăcit de furnicar.
Scria, deci, în ziar: „Cine o întîlnește
Sau o găsește, anunțați: părinții
profund îngrijorați."

Știre rămasă fără rezultat
Fiindcă am uitat,
Să vă spun ceva:
Cine ați fi vrut s-o recunoască
Dacă absolut nimeni nu știa
Să citească?

— „Nu erați la curent
Cu acest amănunt?“
Întrebă părinții
O furnică înțeleaptă,
Cu părul cărunt.

— „Ba da, răspunseră ei,
Cu toată tăria,
Dar am vrut să ne facem
Și noi datoria“.

MORALA?
Birocrația! Ah, birocrația!

FABULĂ MATEMATICĂ

Se lăuda cifra 2:
— „Vă mărturisesc:
Nu mă îndoiesc,
Am avut misiunea,
Triumfala,
Să dau omului îndoiala.

Zise cifra 3: „— Din vechea vechime
Am adus pe pămînt Sfînta Treime"

Lovitură de Teatru:
Luă cuvîntul cifra 4:
— „V-ați întrebat:
Cum arăta lumea
Fără pătrat?"

Numai, într-un colț, rîdea **1**:
— „Ce neghiobi, Doamne, unu și unu,
Au uitat că universul,
Acum, și totdeauna,
L-a făcut și născut 1 și una!"

Iar MORALA o trase
5, aritmetic:
„Fără iubire, e totul bezmetic".

FABULA CARACTERULUI

Un dihor îndrăzneț
Se strecură la un coteț.

Și, pîn' la o adică,
Omorî o bibilică,
O gîscă, două,
O cloșcă pe ouă,
Un curcan și șapte rațe,
Fugind, în brațe,
Doar cu un pui de găină.

Cînd să ajungă la vizuină,
A fost prins de picior
De cățelul Azor:

—„ Dihanie spurcată!
Înțeleg c-ai vrut să ciordești

Fiindcă ești împins de o foame
Turbată.
Dar de ce să omori,
Să comiți asemenea orori,
Lămurește-mi misterul ..."
Spuse cățelul.

„— Pentru că așa mi-e felul
Firea mea, și caracterul".

Cîinele își spălă mîinile,
Și pe bună dreptate,
Nefiind vorba de

MORALĂ,

Ci de o fatalitate.

FABULA STRUȚULUI

Un struț prostuț,
Urmărit de un leu înfometat,
S-a oprit din alergat
Și și-a îngropat capul în nisip,
Crezînd că, în acest chip,
S-a pus la adăpost
Și că va scăpa nesfîșiat.

Precauții fără rost.

Fiindcă leul s-a apropiat
Și a început să roadă
Viețuitoarea nătroadă
De la coadă și rărunchi,
De la glezne și genunchi.

Și așa s-a creat zicala,

MORALA

următoare:
„Unde nu e cap, vai de picioare.“

FABULA LUI SISIF

Un copil c-o găleţică,
De tablă, mică,
Scotea apă din mare
Şi-o turna, cu băgare
De seamă, toată,
Într-o gropiţă săpată,
Pe plajă, în nisip,
Crezînd că, prin acest tertip,
Goleşte marea de apă.

Ce
MORALĂ,
Fundamentală, poate să încapă
În fermecătoarea lui eroare?
Doar o precizare,
Simplă dar de soi:
Copilul se numea *Sisif — Doi*.

FABULA CONTRARIILOR

O gazelă grațioasă
Zise unui rinocer,
Cu o logică de fier:
— „Cum ai făcut
De te-ai născut
Cu o înfățișare atît de hidoasă?"

Răspunse rinocerul:
— „Nu-i nici un mister,
Fără fața mea monstruoasă,
Cine ar fi crezut
Că sînt rinocer?"

MORALA și
Estetica fiind în evoluție,
„Frumosul" și „Urîtul"
Merită o discuție.

FABULA RASA

Un elefant, o dropie
Și un urs polar
Stăteau de vorbă lîngă Gibraltar...

— „Greșeală fatală",
Zise cocoșul critic,
Celebru pentru spiritul lui analitic:
„Fabula e greșit orientată,
Fiindcă dropia citată",
Continuă el, peremptoriu,
„Locuiește în cu totul
Alt teritoriu."

Față cu o observație
Atît de fecundă,
Fabulistul își făcu

O autocritică profundă.
Iar
MORALA
Istoriei este fabuloasă:
Așa se născu „*Fabula rasă*“

FABULA COMPETIȚIEI

Rîma, melcul și-o țestoasă
Au încheiat un pariu secret:
Care fuge mai încet.
Competiție spectaculoasă.

— „Am și cîștigat",
Zise broasca tenace,
Și intră în carapace.

— „Și eu", spuse melcul
Către țestoasă,
Și se ferecă în casă.

Numai rîma se tîra,
Fiindcă asta-i soarta sa.

MORALA?

Cine-n viață se tîrăște
Nu cîștigă. Păgubește.

FABULA ZMEULUI

Un zmeu de hîrtie,
Înălțat spre cerul albastru,
Zbîrnîia fascinat:
— „Sînt un astru,
O stea strălucind
Printre galaxii și planete,
Sau, fiindcă am coadă,
O cometă cu plete".

Și uita, luat de vînt,
Un adevăr, bunăoară:
Că era legat de pămînt
Cu o sfoară.

MORALA?

Ce nu știa „zmeul"
Știa un copil,
În timp ce-l trăgea,
Acasă, abil.

FABULĂ ELEMENTARĂ

Un diamant,
De zeci de carate,
Zise cărbunelui:
— „Frate,
Deși sîntem din același aluat,
N-ai un destin prea briant".

— „Se poate,
Dar află că nu-s supărat.
Tu strălucești
Pe un deget de fată,
Iar eu dau lumină
În lumea toată".

MORALA?
Șopti și ea, bat-o vina:
„Una e luciul și alta
LUMINA"

FABULĂ CU TÎLC

— „Miroși a zer
Cojoc mizer",
Zise trenciul.

— „Păi, ăsta este clenciul",
Răspunse cojocul
Cu vorbirea lui greoaie:
„Duhnesc și a brînză,
Că mă trag din oaie,
Pe cînd tu, de plastic, din gaz
Și din fum,
Îți dau foc cu amnarul
Și te fac scrum".

Trenciul o luă la sănătoasa,
Pe cînd mițoasa
Doini, duios,

MORALA

Din tulnic și caval:

„Ca să vedeți ce-nseamnă
produs artificial“.

FABULA SERVILISMULUI

Un rege mustăcios
Umbla în pielea goală
Și toată Curtea lui îl lingușa:
— «O, ce podoabe porți,
Măria-Ta,
Și ce hlamidă albă,
imperială,
Un idol ești și un model,
O apariție triumfală!»

Bicisnici boi, șacali siniștri,
Prefecți, guvernatori, miniștri,
Uitau o clipă amănuntu
Că ei erau la fel de goi,
Pe dinăuntru,
Iar regele lăudat
Că nu-i nici o scofală,
Ca să te lași mereu periat
Pe pielea goală,
Și-o dau și naibii de

MORALĂ!

FABULA FABULISTULUI

Nu ştiu din ce pricini
Şi în care scop,
La Fontaine îi spuse,
Tainic,
Lui *Esop*:
„— Numai pot, colega, urlu,
Dau cu ranga.
N-ai văzut ce face *Aurel Baranga*?
Ne loveşte-n pîine
Şi în meserie..."
Îi răspunse *Krîlov*,
Plin de perfidie:
„— Ştiu eu o pedeapsă
Pentru acest mişel:
Să-l lăsăm să scrie
Şi scăpăm de el".

Nu căutaţi

MORALA

Şi alte implicaţii,
Ci reţineţi faptul:
Mă iubesc *confraţii*.

PRECIZAREA AUTORULUI

Din fabulele răspîndite în diverse publicații, n-am reținut decît pe cele prezente, celelalte fiind eliminate, nu din alte motive, dar fiindcă mi se par excentrice interesului estetic.

Fabulele cuprinse în prezentul volum au fost atent și minuțios revizuite. Am eliminat impuritățile ivite cu prilejuri și din pricini diferite.

Punctuația folosită, de multe ori în contradicție cu regulile academice, departe de a reprezenta un capriciu, a fost dictată de necesitățile oralității teatrale, fabula aparținînd, prin structură și expresie, genului dramatic.

A.B.

28 Dec. 1976

SUMAR

Pseudoprezentare V
Argument 1
Fabulă muzicală 2
Fabula moralei 4
Variantă la „Greierele şi furnica“ 6
Fabula ingratitudinii 8
Fabula meditaţiei 9
Fabula modestiei 10
Fabula iluziei 12
Fabula esteticii 13
Fabula punctului de vedere 15
Fabule biblice
I 17
II 18
III 19
IV 20
V 22
VI 23
VII 24
VIII 26

Fabulă acustică 28
Fabula orgoliului 30
Fabula memoriei 32
Fabulă cinegetică 34
Fabula demnităţii 36
Fabulă didactică 38
Fabulă filozofică 40
Fabulă zoologică 41
Fabula disputei 43
Fabula elocvenţei 45
Fabula proporţiilor 47
Microfabulă 49
Fabulă fără morală 50
Fabulă piscicolă 52
Fabulă contemporană 53
Morala puricelui 55
Morala lui Urechilă 57
Fabulă sportivă 59
Fabulă istorică 61
Fabulă frivolă 63
Fabulă bucolică 65
Fabulă simplă 66
Altă fabulă contemporană 68
Fabula trufiei 70
Fabula parvenirii 71
Fabula hîrciogului 73
Fabula fluturelui nătîng 75
Fabula disperării 77
Fabula criticii 78
Fabulă gastronomică 80
Fabula polemicii 82
Fabulă literală 84
Fabula destinului 86
Fabulă nedecisă 88

Fabula vitezei 89
Fabulă marină 91
Fabula tăcerii 92
Microfabula frumuseții 94
Altă fabulă literală 96
Fabula carității 98
Altă fabulă filozofică 100
Fabulă mondenă 102
Fabula tristeții 104
Fabulă științifică 106
Fabulă semantică 108
Fabulă plastică 110
Fabula faptului divers 112
Fabula responsabilității 114
Fabula înălțimilor 116
Fabula năravului 118
Fabula destinului 120
Fabulă-șaradă 122
Fabulă pacifică 124
Fabulă meteorologică 126
Fabula reclamei 128
Fabulă psihanalitică 129
Altă fabulă muzicală 130
Fabulă existențialistă 132
Fabula concepției 134
Altă fabulă morală 136
Errata Fabulei sau Fabula Erratei 137
Fabulă vînătorească 138
Fabula nedumeririi 140
Fabulă pedagogică 141
Fabula proverbului 143
Fabula bunului simț 145
Fabula sentimentelor 147
Fabulă comercială 149

Lector: VIOLA VANCEA
Tehnoredactor: AUREL BUCUR

Apărut 1977. B.T. 5.08.1977. Tiraj 12 300 ex. broşate. Coli tipar 12,50.

Tiparul executat sub comanda
nr. 1 301 la
Întreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918"
str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97
Bucureşti
Republica Socialistă România